

Perusopetuksen palveluverkoston tarkastelu koillisella maaseutualueella

Kasvun ja oppimisen palvelualueella on käynnistetty palveluverkoston tarkastelu. Aiemmasta poiketen tavoitteena ei ole tuottaa yhtä kertaluonteista selvitysraporttia, vaan palveluverkostoa ja sen palvelevuutta tarkastellaan jatkuvana prosessina tiedolla johtamiseen perustuen. Alueita tarkastellaan kokonaisuuksina ja vaikutuksia arvioidaan mahdollisimman laajasti eri näkökulmista saatavilla olevan tiedon valossa.

Verkostotyö on osa palvelujen järjestämistä, kaupunkisuunnittelua, kaavoitusta ja tilojen tarkastelua. Palveluverkoston tarkastelu on jatkuvaa ja se on laajentunut käsittämään koulujen lisäksi myös varhaiskasvatuspalveluja sekä osittain muita päiväkotijä ja koulupalveluihin läheisesti liittyviä toimintoja, muun muassa hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen palveluja.

Verkostotyötä on tähän mennessä valmisteltu virkamiestyönä ja sitä on ohjaa ohjausryhmä, joka koostuu poliittisista päättäjistä ja virkamiehistä. Ryhmän jäseniä ovat kasvun ja oppimisen lautakunnan edustajat Pekka Niiranen (pj), Tuula Savolainen (varapj) ja Jaakko Kosunen kaupunginhallituksen edustajana sekä virkamiehet apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas, opetusjohtaja Leena Auvinen, kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemi, tilahallintapäällikkö Tanja Karpasto ja henkilöstön edustajana pääluottamusmies Kari Sutinen. Lisäksi ohjausryhmässä on edustus hyvinvoinnin edistämisen palvelualueelta, tilakeskuksesta, kaupunkisuunnittelusta ja kaavoituksesta. Muita asiantuntijoita käytetään tarpeen mukaan.

Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata ja seurata verkostaselvitystyötä ja sen etenemistä valtuustopäätösten mukaisesti, kaupungin strategiset tavoitteet ja talouden ehdot huomioon ottaen.

Vuoden 2018 aikana kaupunkitasolla pilotoidaan myös dynaamista DIGIPAVE-palveluverkkosovellusta ja kaupungin strategista suunnittelua tukevaa yhteistyömallia. Hanketta hallinnoi kaupunkiympäristön palvelualue ja tilakeskus ja sen keskiössä on kasvun ja oppimisen palvelualueen päiväkotijä ja kouluverkosto. Sovellus tulee käyttöön varsinaisesti vuoden 2018 lopulla.

Selvitystyö on priorisoitu käynnistymään koilliselta maaseutualueelta, jossa Melalahden koulu on poissa käytöstä ja osa opetuksesta on siirretty Riistaveden koululle ja neljä opetusryhmää on väistötiloissa erillisessä viipalerakennuksessa koulun sisäilman laatuun liittyvistä syistä.

Tarkastelu kohdistuu Riistaveden alueella oleviin Melalahden (lk 1-6), Vehkalammin (lk 1-6) ja Riistaveden (lk7-9) kouluihin, Juankosken alueella Juantehtaan (lk1-6), Muuruveden (lk 1-6) ja Juankosken (lk7-9) kouluihin sekä Vehmersalmen alueella Vehmersalmen yhtenäiskouluun (lk 1-9). Tarkastelu sivuaa myös Nilsää.

Koillinen maaseutualue koostuu entisistä kuntaliitosalueista eikä koulujen oppilaaksiottoalueita ole tarkasteltu uudelleen Kuopioon liittymisen jälkeen. Alue on laaja ja oppilaat ovat suurelta osin koulukuljetusten piirissä. Perusopetuksen vuosiluokkien 1-6 opetusta järjestetään alueella tällä hetkellä viidessä yksikössä ja vuosiluokkien 7-9 opetusta kolmessa yksikössä. Alueen oppilasmäärä on vähenevä. Alla olevissa taulukoissa on oppilasmäärät 1.8.2018 ja Primus- ja väestörekisteritietoihin perustuva arvio oppilasmäärästä vuonna 2024. Arvion mukaan vuodesta 2025 eteenpäin yläkouluun siirtyvien määrä edelleen vähenee.

Alueen koulujen oppilasmäärät 1.8.2018:

Koulu	Oppilas- määrä lk 1-6	Oppilas- määrä lk 7-9
Melalahti	118	
Vehkalampi	61	
Juantehdas	175	
Muuruvesi	70	
Vehmersalmi	105	
Juankoski		127
Riistavesi		93
Vehmersalmi		79
Yhteensä	529	299

Lähde: Primus

Arvio oppilasmäärästä 1.8.2024

Koulu	Oppilas- määrä lk 1-6	Oppilas määrä lk 7-9
Melalahti	84	
Vehkalampi	73	
Juantehdas	127	
Muuruvesi	51	
Vehmersalmi	81	
Juankoski		124
Riistavesi		90
Vehmersalmi		49
Yhteensä	416	263

Lähde: Primus ja Väestörekisteri

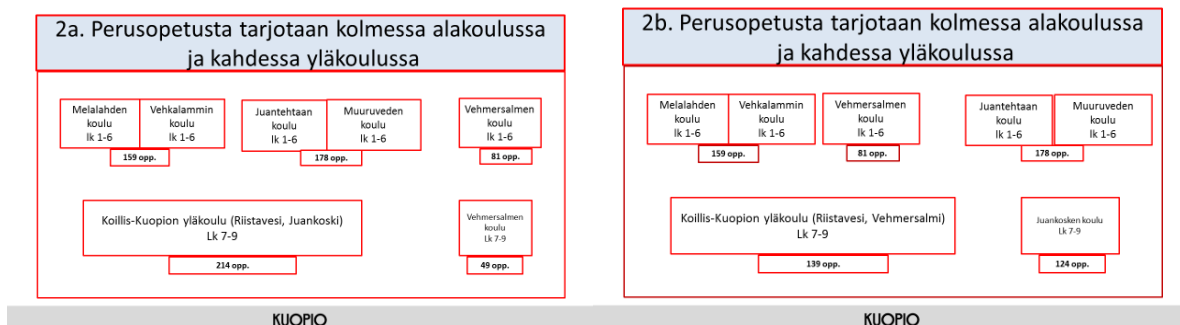
Aluetta tarkastellaan erityisesti opetuksen ja toiminnan järjestämisen, oppilaiden saaman opetuksen ja tuen, koulumatkojen pituuden ja siihen käytettävän ajan sekä talouden ja kiinteistöjen näkökulmasta. Tarkastelussa on päädytty kolmeen eri vaihtoehtoon, joista yhdessä on kaksi eri mallia.

Vaihtoehto 1: Alueella toimii kolme alakoulua ja yksi yläkoulu

Vaihtoehdossa 1 alueella on kolme alakoulua ja yksi yhteinen, koko alueen yläkoulu, "Koillis-Kuopion yläkoulu". Alakoulut sijaitsevat Riistavedellä, Juankoskella ja Vehmersalmella. Alakouluja yhdistetään siten, että Melalahden ja Vehkalammin koulut yhdistetään yhdeksi alakouluksi, samoin Juantehtaan ja Muuruveden koulut ja Vehmersalmella on oma alakoulu. Vuosiluokkien 7-9 opetus järjestetään yhdessä yksikössä kuitenkin niin, että se muodostaa alakoulun kanssa yhtenäiskoulun.

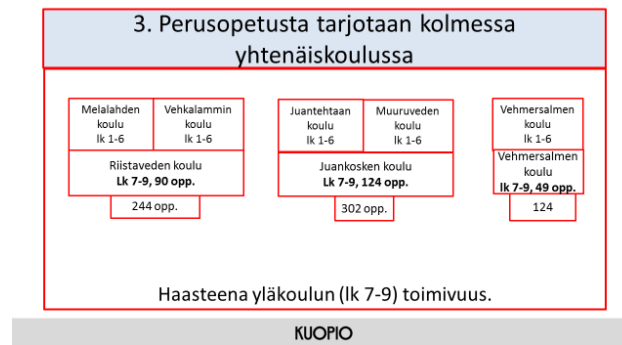
Vaihtoehto 2a ja 2b: Alueella toimii kolme alakoulua ja kaksi yläkoulu

Vaihtoehdoissa 2a ja 2b alueella toimii kolme alakoulua ja kaksi yläkoulu. Mallit ovat alakoulujen osalta samat kuin ensimmäisessä vaihtoehdossa, mutta yläkouluopetusta järjestetään kahdessa yksikössä siten, että vaihtoehdossa 2a Vehmersalmella on alakoulun lisäksi myös yläkoulu ja ne muodostavat yhtenäiskoulun kuten tälläkin hetkellä. Riistaveden ja Juankosken yläkoulut yhdistetään yhdeksi kouluksi niin, että koulu muodostaa alakoulun kanssa yhtenäiskoulun.

Vaihtoehdossa 2b yläkouluopetusta järjestetään kahdessa yksikössä siten, että Juankoskella on alakoulun lisäksi yläkoulu ja se muodostaa Juantehtaan ja Muuruveden kouluista yhdistetyn alakoulun kanssa yhtenäiskoulun kuten tälläkin hetkellä. Riistaveden ja Vehmersalmen yläkoulut yhdistetään yhdeksi kouluksi niin, että koulu muodostaa alakoulun kanssa yhtenäiskoulun.

Vaihtoehto 3: Alueella toimii kolme yhtenäiskoulua

Vaihtoehdossa 3 Riistavedellä, Juankoskella ja Vehmersalmella on sekä alakoulu- että yläkouluopetusta ja koulut ovat lk 1-9 yhtenäiskouluja. Melalahden ja Vehkalammin koulut yhdistetään yhdeksi kouluksi Riistaveden koulun yhteyteen ja Juantehtaan ja Muuruveden koulut Juankosken koulun yhteyteen. Vehmersalmi jatkaa nykyisellään.

Mahdollisen ”Koillis-Kuopion yläkoulun” sijaintiin liittyvää alustavaa tarkastelua on tehty logistisen aseman, koulumatkojen, nykytilojen hyödynnettävyyden, käytettävien tilojen kapasiteetin, väestönkehityksen ja kaupunkirakenneroolin näkökulmasta. Tarkastelu puoltaa koulun sijoittumista Riistaveden alueelle.

Eri vaihtoehtojen vaikuttavuusarvioinnissa tarkastellaan koulun koon ja erityisesti yläkoulun koon vaikutusta opetuksen järjestämiseen ja oppilaan saaman perusopetuksen laatuun sekä kasvun ja oppimisen tukeen. Keskeistä laajan maaseutualueen tarkastelussa on myös oppilaiden koulumatkojen pituus ja niihin käytettävä aika.

Kuopion kaupungin koulutuspoliittinen ohjelma linjaa koulun kokoa opetuksen järjestämisen taloudellisesta ja pedagogisesta näkökulmasta siten, että opetus järjestetään taloudellisesti ja pedagogisesti optimaalisesti erillisissä ala- ja yläkouluissa vähintään 120 oppilaan ja yhtenäiskouluissa vähintään 240 oppilaan yksiköissä.

Koulukuljetuksiin liittyvät pääperiaatteet ja niihin liittyvät velvoitteet määritellään perusopetuslaissa ja opetuksen järjestäjä määrittää tarkemmat kuntaohjaiset perusteet lukuvuosittain.

Perusopetuslain mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta, koulumatka saa kestää enintään kolme tuntia. Kasvun ja oppimisen lautakunta on kokouksessaan 20.3.2018 (§22) tarkistanut Kuopion kaupungin koulukuljetusperiaatteet lukuvuodelle 2018-2019.

Koillisen alueen oppilassijoittelun tarkastelussa päivitetään entisiä kuntarajoja noudattavaa koulupiirijakoa ja oppilassijoittelua paremmin vastaamaan jo nykyistä ja myös tulevaa tilannetta.

Taloudellisten vaikutusten ennakoarvioinnissa verrataan eri vaihtoehtojen vaikutusta syksyn 2018 oppilasmäärillä ja ta-2018 budjettirakenteella ja -hinnoilla. Vuoden 2017 tilinpäätöksen mukaan Kuopion perusopetuksen oppilaskohtainen hinta on keskimäärin 8 561 €/oppilas (ei sisällä hallinto- ja vyörytysmenoja). Koillisen maaseutualueen oppilaskohtainen hinta vuoden 2018 talousarviossa on n. 11 200 €/oppilas. Koulun koolla on olennainen vaikutus oppilaskohtaiseen hintaan. Mahdolliset kiinteistöjen peruskorjauksien ja uudisrakentamisen taloudelliset vaikutukset eivät ole vielä arvioitavissa.

Alueen oppilasmäärän vähenemisellä tulevina vuosina on vaikutusta myös lukiokoulutuksen järjestämiseen. Juankosken ja Nilsiä lukioiden yhteistyön vahvistamista selvitetään tarkastelemalla verkkovälitteisen samanaikaisopetuksen mahdollisuudet alueella.

Valmistelun aikana ennen päätöksentekoa tullaan järjestämään asianmukaiset kuulemiset ja keskustelutilaisuudet.

Liitteet Koillisen maaseutualueen verkostotarkastelun vaihtoehdot

Esitys Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta merkitsee tiedoksi koillista maaseutualuetta koskevan perusopetuksen palveluverkoston tarkastelun valmistelun ja linjaa valmistelun etenemistä.

Valmistelijat

Opetusjohtaja Leena Auvinen, puh. 044 7184003

Perusopetuspäällikkö Mika Kuitunen, puh. 044 7185151

Perusopetuspäällikkö Taina Vainio, puh.044 7184018

Lukio-opetuspäällikkö Antti Kervinen, puh 044 7184040

etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Päätösesitys Palvelualuejohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä opetusjohtajan esityksen.

